

Bruxelles, 13.9.2017.
COM(2017) 481 final

2017/0219 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Demokracija je jedna od temeljnih vrijednosti na kojima se zasniva Europska unija. Kako bi se osiguralo funkcioniranje predstavničke demokracije na europskoj razini, ugovorima je određeno da su građani Europske unije neposredno predstavljeni u Europskom parlamentu.

Pravo na slobodu udruživanja i pravo na slobodu izražavanja temeljna su prava svih građana Unije.

Političke stranke imaju ključnu ulogu u predstavničkoj demokraciji jer stvaraju izravnu vezu između građana i političkog sustava čime se jača legitimitet sustava. Isto se događa i na europskoj razini: u skladu s člankom 10. Ugovora o Europskoj uniji, „političke stranke na europskoj razini doprinose stvaranju europske političke svijesti i izražavanju volje građana Unije.” U članku 12. stavku 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima izražava se isto načelo.

Poticanje političke debate u Europi o europskim pitanjima putem aktivnih europskih političkih stranaka već je dugo vremena cilj Komisije.

Uoči europskih izbora 2014. Komisija je objavila preporuku¹ pozivajući europske i nacionalne političke stranke, koje podupiru institucije i države članice, da poduzmu niz koraka radi jačanja uloge europskih političkih stranaka u pridonošenju stvaranju političke svijesti i izražavanju volje građana Unije. Jedan je od tih koraka bilo uvođenje „vodećeg kandidata” (*Spitzenkandidat*).

Europske političke stranke odgovorile su na poziv Komisije te su se izbori za Europski parlament u 2014. bitno razlikovali od prethodnih. Prvi je put uspostavljena veza između rezultata izbora i odabira aktualnog predsjednika Europske komisije Jean-Claudea Junckera. „Vodeći kandidati” (*Spitzenkandidaten*) ili kandidati za predsjednika Europske komisije s različitim političkim programima glasačima su omogućili da donesu informirani odabir među različitim političkim platformama za Europu, a ne isključivo na temelju nacionalnih političkih pitanja, čime su izbori „europeizirani”.

Uredba br. 1141/2014 Europskog Parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada² donesena je kako bi se povećala vidljivost, prepoznatljivost, učinkovitost, transparentnost i odgovornost europskih političkih stranaka i njihovih pridruženih političkih zaklada.

Političkim strankama i zakladama koje ispunjuju niz uvjeta ponuđena je prilika da registriranjem na europskoj razini postanu europski pravni subjekti, čime se poboljšava njihov pristup europskoj financijskoj potpori. Ti uvjeti uključuju zastupljenost u dovoljno velikom broju država članica EU-a te poštovanje, u njihovom programu i aktivnostima, vrijednosti na kojima se zasniva EU, a to su poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.

¹ Preporuka od 12.3.2013. o poticanju demokratske i učinkovite provedbe izbora za Europski parlament C(2013)1303 final <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:L:2013:079:TOC>

² SL L 317 od 4.11.2017., str. 1.–27.

Osnovano je neovisno tijelo za europske političke stranke i zaklade („Tijelo”) za potrebe registriranja, kontrole i, ako je potrebno, sankcioniranja europskih političkih stranaka i zaklada, kao i za razmatranje slučajeva u kojima takvi subjekti navodno ne poštuju te temeljne europske vrijednosti. Ako postoje sumnje pridržava li se stranka ili zaklada tog zahtjeva u praksi, Europski parlament, Vijeće ili Komisija mogu Tijelu za europske političke stranke i europske političke zaklade podnijeti zahtjev za provjeru situacije. Prije donošenja odluke o tome treba li brisati stranku ili zakladu iz Registra, Tijelo se mora savjetovati s odborom neovisnih uglednih osoba.

Međutim, u izvješću Komisije o europskim izborima 2014.³ utvrđeno je da još ima dosta posla u pogledu povećanja sudjelovanja građana i uključivosti izbora, proširenja europske dimenzije političke rasprave, promjene trenda slabog odaziva, dodatnog jačanja demokratskog legitimiteta postupka odlučivanja u EU-u, isticanja pripadnosti nacionalnih stranaka europskim strankama te promicanja političke odgovornosti.

K tome, unatoč napretku postignutom Uredbom br. 1141/2014, postojeća pravila imaju nedostatke koje je potrebno riješiti.

Europski parlament i niz europskih političkih stranaka pozvali su na poboljšanje i prilagodbu tih pravila. Službe Europskog parlamenta odgovorne za postupanje u pogledu ove Uredbe radile su na nizu predmeta koji su proizašli iz neprimjerene upotrebe financijskih sredstava.

U ožujku 2017. Parlament je održao plenarnu raspravu i objavio usmeno pitanje kojim se Komisija poziva da odgovori u pogledu vremenskog okvira izmjena te o određenim posebnim izmjenama koje su se odnosile na razinu sufinanciranja, mogućnost da zastupnici u Europskom parlamentu budu članovi više stranaka, broj članova potrebnih za financiranje, financiranje kampanja za referendum, uvođenje kriterija kapaciteta financiranja te dopuštanje stvaranja financijskih rezervi.

U toj je raspravi Komisija izrazila svoju spremnost da, zajedno s Vijećem, surađuje s Parlamentom u praćenju ranih faza provedbe novih pravila. Parlament je 15. lipnja 2017. donio rezoluciju⁴ kojom poziva Komisiju da predloži reviziju postojećeg pravnog okvira čim to bude moguće kako bi se riješili nedostatci, posebno u pogledu razine traženog sufinanciranja, te mogućnosti da zastupnici u Europskom parlamentu budu članovi više stranaka.

Parlament i njegove političke stranke uputili su dopis Komisiji kako bi ponovo iskazali svoj poziv na izmjene koji je razrađen u sveobuhvatnom izvješću dostavljenom Komisiji.

S obzirom na prethodno navedeno te na temelju opsežnog doprinosa raznih dionika (vidi odjeljak 3.), Komisija je odlučila predložiti ograničeni broj ciljanih izmjena te uredbe. Izmjenama se žele ispraviti nedostatci, poboljšati transparentnost i osigurati primjerenost dodjele i trošenja ograničenih sredstava iz proračuna EU-a, a time i ojačati stvarna izborna zastupljenost europskih građana pri europskim političkim strankama. Njima će se osigurati da se postojeća pravila ne zaobilaze ili da se odredbe ne zloupotrebljavaju.

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija, Izvješće o izborima za Europski parlament 2014. COM/2015/0206 final <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=COM:2015:0206:FIN>

⁴ Vidjeti <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0274+0+DOC+XML+V0//HR>.

Usmjerene bi izmjene trebale biti na snazi prije europskih izbora koji će se održati 2019. One će pomoći u rješavanju izazova koje je Komisija utvrdila u odnosu na europske izbore u 2014., a posebno povezano s pripadnosti nacionalnih stranaka europskim strankama te povećanom političkom odgovornošću.

- **Konkretni problemi koji se nastoje riješiti**

Prvi se problem odnosi na to da su postojeća pravila podložna zlouporabi u pogledu pitanja tko može sponzorirati registraciju europske političke stranke, a to je zato što se njima dopušta da se razina zastupljenosti (npr. u sedam država članica) postigne i. potporom stranaka članica zastupljenih u regionalnim parlamentima, nacionalnim parlamentima ili Europskom parlamentu ii. potporom pojedinih članova tih parlamenata ili iii. njihovom kombinacijom.

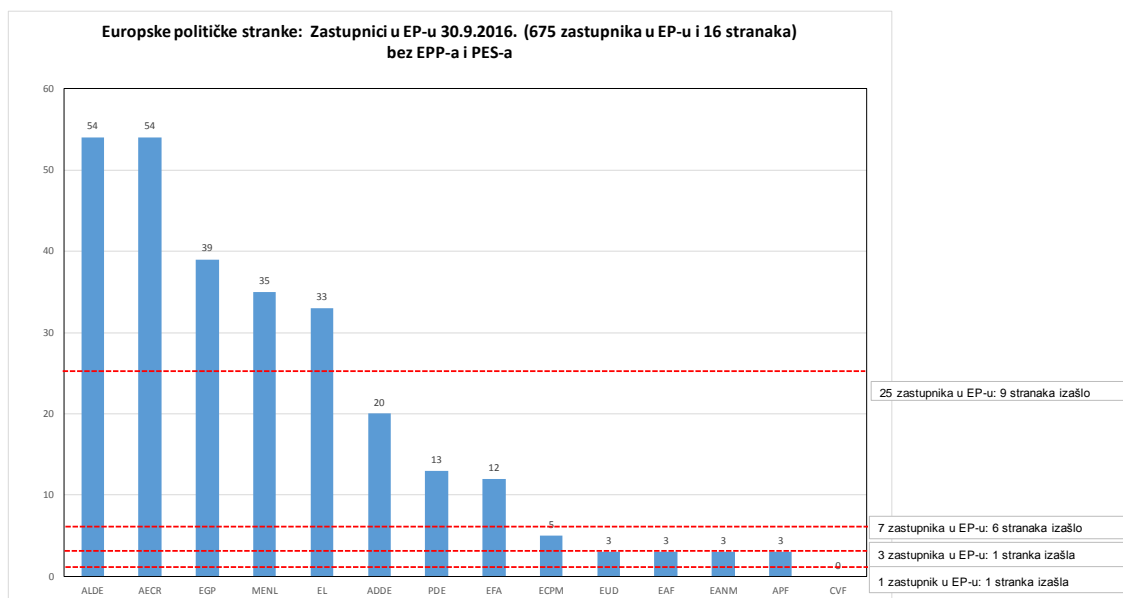
Tijekom prvih godina nakon uvođenja financiranja za europske političke stranke većina korisnika bili su savezi koji se sastoje od nacionalnih stranaka koje dolaze iz iste političke obitelji. Međutim, nekoliko nedavno osnovanih europskih političkih stranaka sastoji se uglavnom od pojedinih političara i/ili u njima snažno dominira jedna politička stranka ili njih dvije. Postoji nekoliko slučajeva u kojima različiti članovi jedne nacionalne stranke sponzoriraju više od jedne europske političke stranke, a u nekim iznimnim slučajevima jedan član sponzorira više od jedne stranke.

Tijelo se isto tako suočilo s praktičnim problemima povezanim s članstvom u više stranaka. Često nije jasno kako izbjeći dvostruko brojanje zastupljenosti te kako povezati zastupljenost s kriterijima financiranja, što obuhvaća i problem brojanja pojedinog zastupnika u Europskom parlamentu u različitim europskim političkim strankama, s jedne strane za registraciju, a s druge strane za financiranje.

Drugi se problem odnosi na **proporcionalnost financijskih sredstava EU-a** primljenih za zastupanje u Europskom parlamentu. Trenutačno se europske političke stranke mogu prijaviti za financiranje ako u Europskom parlamentu imaju barem jednog zastupnika. Niz europskih političkih stranaka i uprava Europskog parlamenta zatražili su da se prag zastupanja poveća na tri zastupnika kako bi se spriječilo da „stranka s jednom osobom” zlouporabi javna sredstva.

Međutim, praktični učinak takve izmjene bio bi minimalan jer danas čak i najmanje zastupljene europske političke stranke koje su prihvatljive za financiranje trenutačno imaju tri zastupnika⁵ (vidi grafikon). Štoviše, takvom bi izmjenom došlo do ozbiljnih pravnih problema u pogledu temeljnih prava na slobodu udruživanja i jednakih mogućnosti za stranke koje na izborima predlažu kandidate te bi se neopravdano ograničila pluralistička priroda europske politike.

⁵ Savez za mir i slobodu (APF), Savez europskih nacionalnih pokreta (AEMN), Europski savez za slobodu (EAF) i Europljani ujedinjeni za demokraciju (EUD). Europska politička stranka Coalition pour la Vie et la Famille (CVF) nema zastupnika u EP-u pa stoga nije prihvatljiva za financiranje nakon 2017., koja je zadnja godina primjene prijašnjih pravila utvrđenih u Uredbi iz 2004.

To se pitanje može riješiti i promjenom ključa raspodjele za financiranje prihvatljivih europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Trenutačno je 15 % ukupnog raspoloživog iznosa podijeljeno u jednakim dijelovima svim strankama koje dosežu prag od jednog zastupnika, čime 85 % ostaje za dijeljenje razmjerno udjelu svake stranke u pogledu izabranih članova (isti ključ raspodjele primjenjuje se za zaklade). To dovodi do prilično neuravnotežene izborne zastupljenosti u Parlamentu. U tablicama u nastavku⁶ koje je dostavila uprava Europskog parlamenta prikazan je učinak izmjene fiksnog udjela financiranja u odnosu na udjel povezan s razinom zastupljenosti u Parlamentu. Smanjenjem izdvojenog iznosa na 5 % moglo bi se pridonijeti ponovnoj uspostavi odgovarajuće ravnoteže, a time bi se postigla pravednija i bolja izborna zastupljenosti u Parlamentu.

⁶ Uzimajući u obzir financiranje u 2017. u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi iz 2004. te stoga ne uzimajući u obzir uvjet utvrđen u Uredbi iz 2014. prema kojemu ja za primanje sredstava potrebno imati barem jednog zastupnika u Europskom parlamentu.

EUROPSKE POLITIČKE STRANKE – DODIJELJENA BESPOVRATNA SREDSTVA 2017.

Stranka podnositelj zahtjeva		Dodijeljena bespovratna sredstva [1]	Scenarij A (10%/90%) [2]	Razlika [2] / [1] (%)	Scenarij B (5%/95%) [3]	Razlika [3] / [1] (%)
Europska pučka stranka	EPP	8,893,000	8,893,000	0.0%	8,893,000	0.0%
Stranka europskih socijalista	PES	6,941,145	6,941,145	0.0%	6,941,145	0.0%
Savez liberala i demokrata za Europu	ALDE	2,468,649	2,496,566	1.1%	2,506,086	1.5%
Europska stranka zelenih	EGP	1,865,999	1,858,466	-0.4%	1,850,933	-0.8%
Savez europskih konzervativaca i reformista	ACRE	2,468,649	2,496,566	1.1%	2,524,483	2.3%
Stranka europske ljevice	EL	1,624,939	1,603,226	-1.3%	1,581,513	-2.7%
Europska demokratska stranka	PDE	552,500	552,500	0.0%	552,500	0.0%
Europski slobodni savez	EFA	781,229	709,886	-9.1%	638,543	-18.3%
Europljani ujedinjeni za demokraciju	EUD	419,639	327,026	-22.1%	234,413	-44.1%
Europski kršćanski politički pokret	ECPM	499,993	412,106	-17.6%	324,220	-35.2%
Europski savez za slobodu	EAF	419,639	327,026	-22.1%	234,413	-44.1%
Savez europskih nacionalnih pokreta	AEMN	419,639	327,026	-22.1%	234,413	-44.1%
Pokret za Europu slobodâ i demokracije	MENL	1,696,660	1,688,306	-0.5%	1,671,320	-1.5%
Savez za mir i slobodu	APF	419,639	327,026	-22.1%	234,413	-44.1%
Savez za izravnu demokraciju u Europi	ADDE	1,102,643	1,050,206	-4.8%	997,770	-9.5%
Coalition Pour la Vie et la Famille	CVF	299,109	199,406	-33.3%	99,703	-66.7%
UKUPNO		30,873,075	30,209,487	-2.1%	29,518,869	-4.4%

[1]: **Bespovratna sredstva dodijeljena Odlukom Predsjedništva od 12. prosinca 2016.**

Iznos bespovratnih sredstava najniži je iznos među sljedećim elementima:

1. iznos bespovratnih sredstava zatražen u zahtjevu za bespovratna sredstva
2. 85 % prihvatljivih rashoda prijavljenih u privremenom operativnom proračunu dostavljenom uz zahtjev za bespovratna sredstva
3. mogući iznos bespovratnih sredstava kao rezultat raspodjele utvrđene u članku 10. Uredbe 2004/2003

U članku 10. Uredbe 2004/2003 navodi se da se odobrena sredstva koja su na raspolaganju na odgovarajućim proračunskim linijama za stranke i zaklade dijele na godišnjoj osnovi na sljedeći način:

- 15 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima,
- 85 % dijeli se među onima koje imaju izabrane zastupnike u Europskom parlamentu, a razmjerno broju izabranih zastupnika.

[2]: **Scenarij A**

Iznos bespovratnih sredstava najniži je iznos među elementima utvrđenima u [1], ali u članku 10. Uredbe 2004/2003 navodi se da se odobrena sredstva koja su na raspolaganju na odgovarajućim proračunskim linijama za stranke i zaklade dijele na godišnjoj osnovi na sljedeći način:

- 10 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima,
- 90 % dijeli se među onima koje imaju izabrane zastupnike u Europskom parlamentu, a razmjerno broju izabranih zastupnika.

[3]: **Scenarij B**

Iznos bespovratnih sredstava najniži je iznos među elementima utvrđenima u [1], ali u članku 10. Uredbe 2004/2003 navodi se da se odobrena sredstva koja su na raspolaganju na odgovarajućim proračunskim linijama za stranke i zaklade dijele na godišnjoj osnovi na sljedeći način:

- 5 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima,
- 95 % dijeli se među onima koje imaju izabrane zastupnike u Europskom parlamentu, a razmjerno broju izabranih zastupnika.

EUROPSKE POLITIČKE ZAKLADE – DODIJELJENA BESPOVRATNA SREDSTVA 2017.

Zaklada podnositelj zahtjeva		Dodijeljena bespovratna sredstva [1]	Scenarij A (10%/90%) [2]	Razlika [2] / [1] (%)	Scenarij B (5%/95%) [3]	Razlika [3] / [1] (%)
Centar za europske studije Wilfried Martens	WMCES	5,357,039	5,465,273	2.0%	5,465,273	2.0%
Zaklada za europske napredne studije	FEPS	4,536,250	4,536,250	0.0%	4,536,250	0.0%
Europski liberalni forum	ELF	1,487,768	1,496,250	0.6%	1,496,250	0.6%
Zelena europska zaklada	GEF	1,127,277	1,119,077	-0.7%	1,110,878	-1.5%
Izmijenimo Europu	TE	983,080	966,399	-1.7%	949,717	-3.4%
Institut europskih demokrata	IED	403,750	403,750	0.0%	403,750	0.0%
Centar Maurits Coppieters	CMC	457,035	432,024	-5.5%	385,655	-15.6%
Novi smjer – Zaklada za europsku reformu	ND	1,487,768	1,500,774	0.9%	1,513,780	1.7%
Europska zaklada za slobodu	EFF	261,250	203,006	-22.3%	143,914	-44.9%
Kršćanska politička zaklada za Europu	CPFE/Sallux	310,164	253,899	-18.1%	197,634	-36.3%
Fondation pour une Europe des Nations et des Libertés	FENL	1,010,392	1,010,392	0.0%	1,003,438	-0.7%
Institut za izravnu demokraciju u Europi	IDDE	670,655	635,595	-5.2%	600,536	-10.5%
Identités & Traditions Européennes	ITE	262,098	203,006	-22.5%	143,914	-45.1%
Europa Terra Nostra	ETN	262,098	203,006	-22.5%	143,914	-45.1%
Zaklada Pegasus	FP	190,000	126,667	-33.3%	63,333	-66.7%
UKUPNO		18,806,623	18,555,367	-1.3%	18,158,234	-3.4%

[1]: Bespovratna sredstva dodijeljena Odlukom Predsjedništva od 12. prosinca 2016.

Iznos bespovratnih sredstava najniži je iznos među sljedećim elementima:

1. iznos bespovratnih sredstava zatražen u zahtjevu za bespovratna sredstva
2. 85 % prihvatljivih rashoda prijavljenih u privremenom operativnom proračunu dostavljenom uz zahtjev za bespovratna sredstva
3. mogući iznos bespovratnih sredstava kao rezultat raspodjele utvrđene u članku 10. Uredbe 2004/2003

U članku 10. Uredbe 2004/2003 navodi se da se odobrena sredstva koja su na raspolaganju na odgovarajućim proračunskim linijama za stranke i zaklade dijele na godišnjoj osnovi na sljedeći način:

- 15 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima,
- 85 % dijeli se među onima koje imaju izabrane zastupnike u Europskom parlamentu, a razmjerno broju izabranih zastupnika.

[2]: Scenarij A

Iznos bespovratnih sredstava najniži je iznos među elementima utvrđenima u [1], ali u članku 10. Uredbe 2004/2003 navodi se da se odobrena sredstva koja su na raspolaganju na odgovarajućim proračunskim linijama za stranke i zaklade dijele na godišnjoj osnovi na sljedeći način:

- 10 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima,
- 90 % dijeli se među onima koje imaju izabrane zastupnike u Europskom parlamentu, a razmjerno broju izabranih zastupnika.

[3]: Scenarij B

Iznos bespovratnih sredstava najniži je iznos među elementima utvrđenima u [1], ali u članku 10. Uredbe 2004/2003 navodi se da se odobrena sredstva koja su na raspolaganju na odgovarajućim proračunskim linijama za stranke i zaklade dijele na godišnjoj osnovi na sljedeći način:

- 5 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima,
- 95 % dijeli se među onima koje imaju izabrane zastupnike u Europskom parlamentu, a razmjerno broju izabranih zastupnika.

Uz probleme povezane sa zlouporabom i proporcionalnosti, tu je i treći koji se odnosi na poteškoće na koje europske političke stranke, a u još većoj mjeri političke zaklade, nailaze u dosezanju sadašnjeg **praga sufinansiranja** od 15 %. Službe Europskog parlamenta suočile su se i s određenim sumnjivim praksama u tom pogledu, kao što je nastojanje nekih stranaka da se zahtjev u pogledu sufinansiranja ispuni s pomoću cirkularnih financijskih tokova. Kad je riječ o kapacitetu financiranja, u financijskoj godini 2015. vanjski revizor Parlamenta izrazio je zabrinutost u osam od 28 izvješća. To pokazuje da vlastita sredstva korisnika nisu dovoljna.

U mnogim se slučajevima manjak vlastitih sredstava iz doprinosa od članstva i donacija može uravnotežiti samo upotrebom doprinosa u naravi. Stranke su 2015. primile doprinose u naravi u iznosu od 238 009 EUR, a zaklade u iznosu od 283 649 EUR. Objektivna ocjena tih doprinosa predstavlja znatne probleme. U nekoliko slučajeva uprava Parlamenta nije mogla detaljno provjeriti to vrednovanje te utvrditi jesu li doprinosi bili neophodni i izravno povezani s navedenom aktivnošću te jesu li osnovne aktivnosti bile u interesu samo europske stranke ili možda podijeljene s partnerskom organizacijom.

Četvrti problem odnosi se na nedostatak jasnoće i transparentnosti postojećih pravila u pogledu mjera koje je potrebno poduzeti u slučaju kada stranka ili zaklada **više ne zadovoljava kriterije registracije** ili je registrirana na temelju netočnih informacija.

Temeljem iskustva uprave Parlamenta, peti se problem odnosi na potrebu da se proširi područje primjene mogućih mjera namijenjenih **povratu financijskih sredstava koja su stranke i zaklade nepravilno utrošile**.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Komisija je u svojem izvješću o pravima povezanim s građanstvom EU-a⁷ iz 2017. prepoznala da se funkcioniranje EU-a temelji na predstavničkoj demokraciji. To zahtijeva transparentnost i postojanje pristupačne, odgovorne političke kulture, koju podupiru djelotvoran izborni sustav te obaviješteno i angažirano biračko tijelo. U tu se svrhu Komisija obvezala da će pojačati dijaloge s građanima i poduzeti dodatne mjere u cilju objašnjavanja svojih politika građanima, kao što je naglasio predsjednik Komisije Jean-Claude Juncker u govoru o stanju Unije 2016.; provesti prije izbora koji će se održati u 2019. kampanju za podizanje razine obaviještenosti i svijesti o građanskim pravima EU-a, uključujući biračka prava; organizirati u 2018. događanje na visokoj razini o demokratskom sudjelovanju s posebnim naglaskom na poticanje najboljih praksi u cilju jačanja sudjelovanja mladih te ranjivih i podzastupljenih skupina; promicati najbolje prakse kojima se građanima pomaže da glasuju i da se kandidiraju na izborima u EU-u, uključujući prakse kojima se građanima omogućuje zadržavanje glasačkog prava pri selidbi u drugu državu članicu, kojima se omogućuje prekogranični pristup političkim vijestima te podupire odaziv na izborima i široko demokratsko sudjelovanje uzimajući u obzir europske izbore koji će se održati 2019.⁸ Ovaj je prijedlog u skladu s tim prioritetima te ih nadopunjuje, a osim problema utvrđenih u prethodnom odjeljku obuhvaća i određene izmjene namijenjene povećanju transparentnosti veze između stranaka na razini država članica i europskih stranaka kojima su pridružene.

Niz inicijativa neizravno je povezan s ovom revizijom, a posebno s Preporukom Komisije⁹ o poticanju demokratske i učinkovite provedbe izbora za Europski parlament i reformom Akta o izboru zastupnika u Europskom parlamentu iz 1976. i odluke Europskog vijeća o sastavu Europskog parlamenta¹⁰.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 224. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u kojem se navodi da „Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, uredbama utvrđuju propise koji uređuju političke stranke na europskoj razini iz članka 10. stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji, a posebice pravila o njihovom financiranju.”, kao i na članku 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju¹¹.

- **Supsidijarnost**

Budući da se postojećom Uredbom utvrđuje sustav na razini EU-a, koji obuhvaća posebnu europsku pravnu osobnost za stranke i zaklade te financiranje iz proračuna EU-a, svi se nedostaci u tom sustavu mogu riješiti samo s pomoću zakonodavstva EU-a. Stoga djelovanje samih država članica nije odgovarajuća opcija.

⁷ COM(2017) 30 final.

⁸ Tim najboljim praksama obuhvatit će se i pitanje alata za e-demokraciju, aranžmani o glasovanju na daljinu (npr. e-glasovanje) te prekogranični pristup političkim informacijama u cilju poboljšanja trenutačno niskog odaziva birača na izborima.

⁹ http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/c_2013_1303_en.pdf

¹⁰ Odluka Europskog vijeća od 28. lipnja 2013. o utvrđivanju sastava Europskog parlamenta http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.181.01.0057.01.ENG.

¹¹ https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/consolidated_version_of_the_treaty_establishing_the_european_atomic_energy_community_en.pdf

Zato su predložene usmjerene izmjene u potpunosti u skladu s načelom supsidijarnosti. Razina EU-a jedina je razina na kojoj je moguće utvrditi pravila kojima se uređuje statut i financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Komisija je pri utvrđivanju mogućih mjera reforme pazila na to da se u njima odražavaju načela iz Protokola br. 2 uz Ugovore.

- **Proporcionalnost**

Kako je navedeno u odjeljku 5. u nastojanju da europske političke stranke i europske političke zaklade budu što učinkovitiji i odgovorniji demokratski dionici, predloženim ciljanim mjerama ne prelazi se ono što je nužno za postizanje dugoročnog cilja razvoja i jačanja europske demokracije i legitimiteta institucija EU-a. Stoga je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Postojeća se Uredba može izmijeniti samo uredbom.

3. SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Savjetovanja s dionicima te prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Komisija je tijekom pripreme ovog prijedloga vodila bliski dijalog s relevantnim dionicima s kojima se i savještovala. Održala je nekoliko sastanaka s predstavnicima političkih stranaka na europskoj razini, političkim skupinama u Europskom parlamentu, zastupnicima u Europskom parlamentu, službama Europskog parlamenta i Tijelom za europske političke stranke i europske političke zaklade, kao i s nacionalnim stručnjacima.

Rasprava je održana 12. srpnja 2017. na Odboru za ustavna pitanja Europskog parlamenta¹². Članovi Odbora zajedno su s direktorom Tijela, glavnim direktorom za financije Europskog parlamenta i predstavnikom Komisije raspravljali o mogućim izmjenama postojeće Uredbe. Postignut je opći konsenzus o tome da postoji potreba za rješavanjem određenih nedostataka u Uredbi prije nadolazećih izbora za Europski parlament. Usmjerenim izmjenama povećala bi se razina transparentnosti i ispravili nedostaci koji omogućuju zaobilaženja ciljeva postojeće Uredbe ili zlouporabe njezinih odredbi.

Europske političke stranke i zaklade, službe Parlamenta i Tijelo utvrdili su i druge potencijalne nedostatke postojeće Uredbe, no njih se nije smatralo tako hitnima.

Zainteresirane strane dale su doprinos na temelju svog iskustva i stručnosti u pogledu postojećih pravila kojima se uređuju političke stranke i političke zaklade na temelju Uredbe (EZ) br. 1141/2014 i Financijske uredbe.

- **Procjena učinka**

Očekuje se da će se prijedlogom ispraviti neki od nedostataka i tako učinkovitije ostvariti ciljevi Uredbe 1141/2014. Prijedlog je utemeljen na opsežnom doprinosu raznih dionika kako je prethodno navedeno i analizi ograničenog broja ciljanih rješenja.

¹² Program, popis govornika i zaključci dostupni su ovdje: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+AFCO-OJ-20170712-1+01+DOC+PDF+V0//EN>.

On nije popraćen posebnom procjenom učinka jer se ne očekuje da će imati znatan ekonomski i socijalni učinak te učinak na okoliš.

- **Temeljna prava**

Člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) propisuje se da se „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

Člankom 10. stavcima 1. i 2. UEU-a propisuje se da se „funkcioniranje Unije temelji se na predstavničkoj demokraciji” te da su „Građani su neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu”. Podstavkom 4. iste odredbe propisuje se da „političke stranke na europskoj razini doprinose stvaranju europske političke svijesti i izražavanju volje građana Unije.” Člancima 11. i 12. Povelje EU-a o temeljnim pravima utvrđuje se pravo na slobodu izražavanja i udruživanja. Točnije, u članku 12. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navodi se da „Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja na svim razinama, osobito kad je riječ o političkim, sindikalnim i građanskim pitanjima, što podrazumijeva i pravo svakoga na osnivanje sindikata i pristupanje njima radi zaštite svojih interesa. Političke stranke na razini Unije doprinose izražavanju političke volje građana Unije.”

Izmjenama koje su predmet ovog prijedloga nastoje se ostvariti ciljevi tih odredbi i stoga su u skladu s temeljnim pravima zajamčenima člankom 12. Povelje te se ona njima ostvaruju.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Financijska sredstva EU-a osigurana europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama i dalje će dolaziti iz proračuna Europskog parlamenta. Na temelju ovog prijedloga ne predlaže se izmjena dodijeljenih iznosa. Ovaj prijedlog nema znatan utjecaj na proračun EU-a.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Ocjenjivanje i sustav izvješćivanja**

Ovaj se prijedlog odnosi na ograničenu i usmjerenu reformu postojeće Uredbe kojom se predviđa sveobuhvatno preispitivanje. Predlaže se izmjena rasporeda tog preispitivanja kako bi se omogućilo da se ono temelji na čvrstim dokazima djelovanja u praksi postojeće Uredbe i ovdje predloženih izmjena.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Kako bi se europskim političkim strankama i dalje osigurala stvarna europska dimenzija te povećala transparentnost i pritom osiguralo primjereno trošenje europskih financijskih sredstava, Komisija predlaže ograničeni niz usmjerenih izmjena Uredbe (EZ) br. 1141/2014 kako bi se riješilo pitanje tko može sponzorirati registraciju političke stranke, uspostavila dodjela financijskih sredstava koja je proporcionalnija zastupljenosti europskih političkih stranka u Europskom parlamentu te riješile poteškoće s kojima se suočavaju europske političke stranke i zaklade u pogledu doseganja praga sufinanciranja. Takvim će se izmjenama ispraviti nedostaci postojećih pravila zbog kojih su ona podložna zlouporabi.

Za rješavanje problema **članstva u više stranaka** razmatralo se nekoliko opcija: i. spriječiti zastupnike u Europskom parlamentu iz iste nacionalne stranke da sponzoriraju različite europske stranke; ii. prestati dopuštati regionalnim parlamentarnim zastupnicima da sponzoriraju registraciju i iii. sponzoriranje dopustiti samo nacionalnim strankama. Odlučeno je da je zadnja opcija najučinkovitija jer se njome postiže isti cilj kao i opcijom i., ali na objektivniji i pravedniji način koji je lakše provesti.

Komisija stoga predlaže izmjenu članka 3. stavka 1. točke (b) kako bi se samo strankama, a ne više pojedincima, omogućilo da sponzoriraju osnivanje europske političke stranke. Time bi se subjektima bez znatne zastupljenosti u državi članici otežalo osnivanje stranke na europskoj razini i dobivanje europskih financijskih sredstava u trenutku dostizanja praga od jednog zastupnika u Europskom parlamentu.

Tom se izmjenom europske stranke ne sprječava da dopuste pojedinačna članstva, nego samo takvo članstvo više ne bi bilo relevantno kao kriterij za registraciju. Stoga se ne predlaže izmjena definicije političke stranke ili saveza.

Kako bi se riješile poteškoće europskih političkih stranki i zaklada u dosezanju praga **sufinanciranja** od 15 %, taj je prag potrebno smanjiti. Time bi se omogućilo da se više javnih sredstava izdvojenih za europske stranke i zaklade primjereno usmjeri, na primjer u izbornim kampanjama, i smanjili poticaji na primjenu spornih praksi. Nakon razmatranja nekoliko opcija, Komisija je odlučila predložiti smanjenje zahtjeva u pogledu sufinanciranja predviđenog člankom 17. stavkom 4. na 10 % za europske političke stranke i 5 % za europske političke zaklade.

Razina **transparentnosti** na europskim izborima za Komisiju je oduvijek bila ključni čimbenik. Transparentnost se može povećati stvaranjem jasnije veze između nacionalnih i europskih političkih stranaka. To je posebno važno jer se ovim prijedlogom sponzoriranje europskih političkih stranaka želi omogućiti samo strankama. Građanima je potrebno izravno dati jasne i relevantne informacije, uključujući one o pripadnosti strankama, kako bi bili svjesni učinka svojih glasova na razini europskih stranaka. Predlaže se da se zahtijeva dodatni uvjet pod kojim bi europska politička stranka primila financijska sredstva, i to umetanjem novog članka 18. stavka 3.a kojim bi se zahtijevalo da na *web*-mjestima svojih stranaka članica izvijesti o objavi svojeg političkog programa i logotipa te informacija o zastupljenosti spolova među kandidatima na zadnjim izborima za Europski parlament i svojim zastupnicima u Europskom parlamentu.

Predloženo je da se **proporcionalnost financijskih sredstava EU-a** poboljša njezinim jasnijim povezivanjem sa zastupljenošću u Parlamentu i to s pomoću izmjene ključa raspodjele za financiranje predviđenog člankom 19. stavkom 1. Predlaže se smanjenje fiksnog iznosa na 5 % čime bi se povećao udio koji se razmjerno dijeli članovima izabranima u Parlament. Iz prethodno navedenog razloga, odbačena je alternativna opcija povišenja praga zastupljenosti potrebnog za postizanje prihvatljivosti za financiranje.

Kada europska politička stranka ili zaklada više ne **zadovoljava bilo koji od kriterija registracije**, osobito uključujući u pogledu zastupljenosti i sudjelovanja na europskim izborima, ili kada se registracija temelji na netočnim/obmanjujućim informacijama, Tijelo bi trebalo biti ovlašteno da ih izbriše iz Registra. Sudska praksa Suda dopušta mogućnost retroaktivnog povlačenja povoljnog upravnog akta u razumnom roku i uz poštovanje legitimnih očekivanja korisnika mjere koji se pouzda u njegovu zakonitost. To se pojašnjava izmjenama članka 27. kako bi se Tijelu omogućilo da učinkovitije provodi pravila.

Radi zaštite financijskih interesa EU-a i ugleda Unije, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta mora moći osigurati **povrat prekomjerno isplaćenih iznosa** od pojedinaca koji su počinili nezakonite radnje štetne za financijske interese Europske unije u vlastitu korist ili u korist drugih subjekata ili pojedinaca. Komisija stoga mijenja članak 30.

Konačno, Komisija uz prijelazne mjere predlaže da se revizijska klauzula u postojećoj Uredbi prilagodi kako bi se omogućila objava izvješća o ocjeni u prvom dijelu 2022., a time i procjena izmjena predloženih ovom Uredbom.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 224.,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 106.a,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹³,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁴,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda¹⁵,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 uspostavlja se posebni europski pravni status kako bi europske političke stranke i političke zaklade mogle ostvariti koristi te se osigurava njihovo financiranje iz općeg proračuna Europske unije.
- (2) Utvrđena je potreba za izmjenom Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 kako bi se bolje ispunio cilj poticanja europskih političkih stranaka i njihovih pridruženih europskih političkih zaklada te kako bi im se pomoglo u njihovu nastojanju da osiguraju jaku vezu između europskog civilnog društva i institucija Unije, a posebno Europskog parlamenta.
- (3) Potrebno je bolje osigurati stvarnu transnacionalnu dimenziju europskih političkih stranaka i političkih zaklada kad je riječ o njihovu stjecanju posebnog europskog pravnog statusa registracijom. Nadalje, kako bi se ojačala veza između politika na nacionalnoj razini i na razini Unije te kako bi se spriječilo da ista nacionalna stranka na umjetan način osnuje nekoliko europskih političkih stranaka sličnih ili identičnih političkih tendencija, trebalo bi isključiti mogućnost da članovi iste nacionalne političke stranke budu uzeti u obzir u odnosu na različite političke saveze za potrebe zahtjeva u pogledu minimalne zastupljenosti za one saveze koji se registriraju kao europska stranka. Stoga bi se samo političke stranke, a ne više pojedinci, trebale uzeti u obzir za potrebe tih zahtjeva u pogledu minimalne zastupljenosti.

¹³ SL C , , str. .

¹⁴ SL C , , str. .

¹⁵ SL C , , str. .

- (4) Europskim političkim strankama i zakladama trebalo bi se omogućiti da apsorbiraju veći dio odobrenih sredstava namijenjenih njihovu financiranju u općem proračunu Europske unije. Stoga bi trebalo povećati najveći udio financijskih doprinosa ili bespovratnih sredstava iz općeg proračuna Europske unije u godišnjem nadoknadivom rashodu navedenom u proračunu europske političke stranke i u prihvatljivim troškovima europske političke zaklade.
- (5) Radi transparentnosti i jačanja kontrole te demokratske odgovornosti europskih političkih stranaka i veze između europskog civilnog društva i institucija Unije, posebno Europskog parlamenta, pristup financijskim sredstvima iz općeg proračuna Europske unije trebalo bi uvjetovati time da stranke članice objave program i logotip predmetne europske političke stranke te informacije o zastupljenosti spolova među kandidatima na zadnjim izborima za Europski parlament i među zastupnicima u Europskom parlamentu.
- (6) Kako bi se uspostavila proporcionalnija dodjela resursa iz općeg proračuna Europske unije kojom bi se objektivno odražavala stvarna biračka potpora europske političke stranke, financiranje europskih političkih stranaka, a time i njihovih odgovarajućih pridruženih političkih zaklada, trebalo bi jače povezati s razinom biračke potpore koja se može dokazati. Stoga bi se pravila o raspodjeli financiranja trebala prilagoditi kako bi se u većoj mjeri uzeo u obzir udio izabраниh zastupnika u Europskom parlamentu svake europske političke stranke.
- (7) Ako europska politička stranka ili politička zaklada zbog promjene okolnosti više ne ispunjuje bilo koji od uvjeta za registraciju, trebala bi se brisati iz Registra.
- (8) Radi pravne sigurnosti i transparentnosti trebalo bi izričito propisati da se europska politička stranka ili politička zaklada može izbrisati iz Registra u razumnom roku ako ta stranka ili zaklada navede netočne ili nepotpune informacije na temelju kojih je donesena odluka o registraciji te stranke ili zaklade.
- (9) Zaštita financijskih interesa EU-a trebala bi se ojačati tako da se u slučaju kršenja propiše učinkovit povrat financijskih sredstava iz općeg proračuna Europske unije s pomoću povrata prekomjerno isplaćenih iznosa i od fizičkih osoba odgovornih za predmetno kršenje.
- (10) Datum predloženog sveobuhvatnog preispitivanja trebalo bi odgoditi radi ocjene implikacija Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 kako je izmijenjena ovom Uredbom na temelju čvrstog dokaza o njezinoj praktičnoj primjeni.
- (11) Novi zahtjevi u pogledu promidžbe programa i logotipa europskih političkih stranaka te informacija u pogledu zastupljenosti spolova trebali bi se primijeniti u najvećoj mogućoj mjeri već na zahtjeve za financiranje za 2019., godinu kada se održavaju izbori za Europski parlament. Stoga bi trebalo predvidjeti prijelazne aranžmane.
- (12) Uredbu (EU, Euratom) br. 1141/2014 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada mijenja se kako slijedi:

1. U članku 3. stavku 1. točki (b) prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„u najmanje jednoj četvrtini država članica njegove stranke članice moraju zastupati članovi Europskog parlamenta, nacionalnih parlamenata, regionalnih parlamenata ili regionalnih skupština, ili”;

2. Članak 17. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Financijski doprinosi ili bespovratna sredstva iz općeg proračuna Europske unije ne smiju premašiti 90 % godišnjih nadoknadivih rashoda navedenih u proračunu europske političke stranke ni 95 % prihvatljivih troškova europske političke zaklade. Europske političke stranke mogu upotrijebiti bilo koji neiskorišteni dio doprinosa Unije dodijeljenih za podmirivanje nadoknadivih rashoda u financijskoj godini nakon njihove dodjele. U skladu s Financijskom uredbom osigurava se povrat iznosa koji još nisu iskorišteni nakon te financijske godine.”;

3. U članku 18.

umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a Europska politička stranka uključuje u svoj zahtjev dokaz da su njezine stranke članice tijekom 12 mjeseci prije trenutka podnošenja zahtjeva na svojim *web*-mjestima stalno objavljivale politički program i logotip europske političke stranke te informacije u pogledu svake stranke članice europske političke stranke o zastupljenosti spolova među kandidatima na zadnjim izborima za Europski parlament i među zastupnicima u Europskom parlamentu.”;

4. Članak 19. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odgovarajuća odobrena sredstva koja su na raspolaganju europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama kojima su u skladu s člankom 18. dodijeljeni doprinosi ili bespovratna sredstva dijele se na godišnjoj osnovi prema sljedećem ključu raspodjele:

— 5 % sredstava dijeli se u jednakim dijelovima između europskih političkih stranaka korisnica,

— 95 % dijeli se između europskih političkih stranaka korisnica razmjerno udjelu njihovih članova izabranih u Europski parlament.

Isti se ključ raspodjele primjenjuje na dodjelu financiranja europskim političkim zakladama na temelju njihove pridruženosti nekoj europskoj političkoj stranci.”;

5. Članak 27. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ako se utvrdi da u skladu s postupcima iz članka 10. stavaka 2. do 5. više ne ispunjava jedan uvjet ili više njih utvrđenih u članku 3. stavku 1. ili u članku 3. stavku 2.; ili”;

(b) u stavku 1. dodaje se sljedeća točka (ba):

„(ba) ako predmetna stranka ili zaklada nije ispunila jedan uvjet ili više njih utvrđenih u članku 3. stavku 1. ili članku 3. stavku 2. u trenutku svoje registracije i ako stranka ili zaklada prouzroči odluku o registraciji s pomoću netočnih ili nepotpunih informacija povezanih s tim uvjetima; odluka o brisanju stranke ili zaklade iz Registra donosi se u razumnom roku od trenutka kad Tijelo utvrdi da predmetna stranka ili zaklada nije ispunila predmetni uvjet ili više njih;”;

(c) umeće se sljedeći stavak 5.a:

„5.a Ako Tijelo izreče financijsku sankciju u situacijama iz stavka 2. točke (a) podtočke v. ili vi., ono može, za potrebe povrata u skladu s člankom 30. stavkom 2., utvrditi da je fizička osoba koja je član upravnog, upravljačkog ili nadležnog tijela europske političke stranke ili

europske političke zaklade ili koja ima ovlasti zastupanja, odlučivanja ili kontrole u pogledu europske političke stranke ili europske političke zaklade isto tako odgovorna za kršenje u sljedećim slučajevima:

- a. u situaciji iz stavka 2. točke (a) podtočke v. ako se u presudi iz te odredbe i fizička osoba smatra odgovornom za predmetne nezakonite radnje;
- b. u situaciji iz stavka 2. točke (a) podtočke vi. ako je fizička osoba isto tako odgovorna za predmetno postupanje ili nepravilnosti.”;

6. U članku 30. stavku 2. dodaje se sljedeća rečenica:

„Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta isto tako osigurava povrat prekomjerno isplaćenih iznosa na temelju sporazuma ili odluke o dodjeli doprinosa ili bespovratnih sredstava od fizičke osobe u pogledu koje je donesena odluka u skladu s člankom 27. stavkom 5.a.”.

7. Članak 38. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 38.

Ocjenjivanje

Nakon savjetovanja s Tijelom, Europski parlament pet godina nakon trenutka kada ova Uredba postane primjenjiva objavljuje izvješće o primjeni ove Uredbe i o financiranim aktivnostima. U izvješću se, prema potrebi, navode moguće izmjene koje treba uvesti u statut i sustave financiranja.

U roku od najviše šest mjeseci nakon objave izvješća Europskog parlamenta Komisija predstavlja izvješće o primjeni ove Uredbe kojem se, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog izmjene ove Uredbe.”;

8. Umeće se sljedeći članak 40.a:

„Članak 40.a

Prijelazna odredba

Odstupajući od članka 18. stavka 3.a i u vezi sa zahtjevima za financiranje za financijsku godinu 2019., dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta prije odlučivanja o zahtjevu za financiranje traži dokaz od europske političke stranke da su njezine stranke članice tijekom razdoblja koje počinje jedan mjesec nakon stupanja na snagu Uredbe (EU, EURATOM) br. XX/2018 na svojim web-mjestima stalno objavljujale politički program i logotip europske političke stranke te informacije u pogledu svake stranke članice europske političke stranke o zastupljenosti spolova među kandidatima na zadnjim izborima za Europski parlament i među zastupnicima u Europskom parlamentu.”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*